

Aftellen naar de Hengstenkeuring en Friesian Proms 2023

donderdag 12 t/m zaterdag 14 januari 2023

Na drie jaar is er eindelijk weer een Hengstenkeuring mét publiek, én natuurlijk met de show- en concertavonden van de Friesian Proms! In deze bijlage leven we alvast toe naar het driedubbele feest, met het Friese paard in de hoofdrol.

Het Friese paard dat in haar bewogen geschiedenis bewezen heeft over veerkracht te beschikken, ondanks alle uitdagingen veelzijdig is gebleven en haar gouden karakter en fraaie uitstraling nooit heeft verloren. Het populaire paradepaardje van Friesland is bovendien uitgegroeid tot een internationale verbinder. Op donderdag 12, vrijdag 13 en zaterdag 14 januari 2023 wordt het dan ook een groot Fries paardenfeest in het WTC Expo in Leeuwarden.

VISSER.fr

Als u het dichtbij zoekt,
kom dan bij ons.

Betrouwbaar een servicegericht. Afspraak is afspraak.

Van afval naar grondstoffen en energie. Samen maken we de cirkel rond.

Voor al uw garages, tuinhuisjes en bergingen!

**BIJ AANKOOP VAN EEN
TUINHUISJE, BERGING
OF GARAGE:**

**uw sier-
bestrating
voor een
speciale prijs**

**Kom kijken op ons
nieuwe showterrein**

**Houtbouw
G. van der Wal**
Hou't bij Hout...

Koarteloane 67
9298 RE KOLLUMERZWAAG
Tel.: 06 - 50 86 42 42
Info@houtbouwgvanderwal.nl
www.houtbouwgvanderwal.nl

Ook het juiste adres voor al uw (sier)bestratingen

KFPS • ROYAL FRIESIAN
KONINKLIJK FRIESCH PAARDEN-STAMBOEK

Het Friese paard met veerkracht en veelzijdigheid naar mooie toekomst

Van zeldzaam naar wereldwijd begeerd

Denk je aan Friesland, dan denk je aan rust en ruimte. Aan de Friese taal, het volkslied, aan suikerbrood en fierljeppen. En aan Friese paarden, die met hun zwarte silhouet en wapperende manen het weidse Friese landschap sieren. Dit wereldwijd tot de verbeelding sprekende paardenras doet de naam van Friesland al vele jaren eer aan en wordt wel het zwarte goud genoemd. Die populariteit is echter niet van alle tijden, zo leert ons het verhaal over het Friese paard.

Het trotse Friese paard is sinds de oprichting van het Friesch Paarden-Stamboek in 1879 tot tweemaal toe in zijn voortbestaan bedreigd geweest. Beide keren was het een viervierler die de viervoeter in de weg stond. In de eeuwen voorafgaand aan de oprichting van het stamboek had het Friese paard vooral furore gemaakt als strijdros, dressuurpaard, harddraver en koetspaard. De adel en boerenstand ging graag op zondag in een fraaie sjees met een fiere Fries ervoor naar de kerk als teken van welstand en trots. Daarin kwam een omslag toen het werk op de boerderij zwaarder werd en het Friese pronkpaard daar minder geschikt voor bleek. Bovendien deed het zelfrijdende voertuig zijn intrede ter vervanging van de koets, de auto. Toen eind negentiende eeuw Friesland ook nog eens zwaar werd getroffen door een landbouwcrisis leken de dagen van het edele dier geteld. Waar het Friese paard nog wel zijn nut bewees, was curieus genoeg voor de lijkkoets in Engeland. Veel jonge Friese dekhengsten verdwenen daarom naar Engeland met als gevolg dat het stamboek begin vorige eeuw nog slechts drie goedgekeurde dekhengsten telde.

Van Lange Marktstraat naar een volgepakt WTC

Het houden van keuringen, waaronder de Hengstenkeuring (HK) is vanaf de oprichting in 1879 één van de belangrijkste taken van het Koninklijk Friesch Paarden-Stamboek. Juryleden selecteren op de HK de beste jonge hengsten die vervolgens worden uitverkoren tot de dekdienst. Officieel mogen alleen zij merries dekken. De Hengstenkeuringen, die jarenlang gehouden werden aan de Lange Marktstraat in Leeuwarden, waren weinig populair. De vrieskou en gebrek aan vrije tijd, weerhield eigenaren ervan om met hun hengst naar Leeuwarden te komen. Meer dan een handjevol toeschouwers kwam er niet.

Hoe anders was dat vanaf de jaren tachtig. Niet langer in de striemende kou, maar in de verwarmde Frieslandhal (later WTC Expo) groeit de Hengstenkeuring uit tot een evenement dat zijn weerga in de wereld niet kent. De keuring ontwikkelde zich tot een driedaags spektakel met het Friese paard in de hoofdrol. Twee bijzondere concert- en showavonden (de Friesian Proms) omarmen het programma. Het evenement, dat vaak ver van tevoren is uitverkocht, trekt elk jaar tienduizenden liefhebbers uit alle windstreken van de wereld. Nog eens 100.000 kijkers – uit heel de wereld – volgen het evenement via het beeldscherm. Je wilt het meemaken. Het fiere Friese paard met zijn unieke uitstraling en onweerstaanbare aantrekkingskracht is een icoon van Friesland, een overlever die de harten van velen weet te stelen.

Landbouwpaard

Het stamboek realiseerde zich dat er wat moest gebeuren om het ras te behouden. Het besloot zich te richten op het fokken van lichte en middelzware landbouwpaarden die geschikt waren voor het werk op de hooilanden. Het Friese paard werd zwaarder en compacter gefokt, maar met behoud van de zwarte kleur, het weelderig behang en het fijne karakter. Toen tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914 – 1918) miljoenen paarden waren gesneuveld nam de vraag naar Friese paarden als landbouwpaard al snel toe. Er brak een bloeiperiode aan die tot de jaren vijftig van de vorige eeuw zou duren. Toen diende zich een nieuwe crisis aan. Opnieuw vormden vernieuwingen in de landbouw en een viervierler een ernstige bedreiging. Na jaren van voedseltekorten tijdens de Tweede Wereldoorlog (1940 – 1945) moest de voedselproductie omhoog. De inzet van machines nam daardoor een vlucht. De uit meerdere pk's bestaande tractor verdrong het Friese paard van de landbouwgrond. In 1970 stonden nog slechts duizend paarden geregistreerd in het stamboek en werden nauwelijks meer dan 400 merries gedekt. Hoe moest het verder?

Wereldwijde populariteit

Opnieuw was omvorming naar een ander type paard de oplossing. Dit keer terug van landbouwpaard naar luxepaard. Welvaart en vrije tijd namen toe en dat betekende dat paarden bereikbaar werden voor een

breder publiek. En dan vooral voor recreatie en sport, onder het zadel of voor de wagen. Friese vierspanpaarden trokken internationale aandacht en de zwarte parels uit Friesland schitterden steeds vaker in beroemde speelfilms en series. Het is het begin van een ongekende bloeiperiode die nu al ruim veertig jaar duurt en ertoe heeft geleid dat er wereldwijd ongeveer 70.000 Friese paarden staan geregistreerd in meer dan 70 landen. Dit is uitsluitend te danken aan de veelzijdigheid en vooral het enorme aanpassingsvermogen van het Friese paard en aan de eigenzinnigheid van mensen aan wie dit prachtige paard zo dierbaar is.

COLOFON

Deze bijlage kwam tot stand met medewerking van het Koninklijk Friesch-Paarden Stamboek.

Teksten: Body Bosgra, Moniek Amico, Jeanet Dam, Johanna Faber en Alice Booijs.

Foto's: Johanna Faber, Digishots en Franke Photo Design.

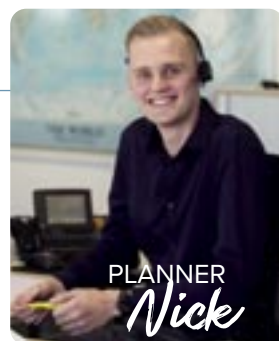
Uitgave: Multiplus Media | Stationsweg 21 | 9201 GG Drachten
T 0512- 550 800 | E info@multiplusmedia.nl
www.multiplusmedia.nl

Aquisitie en opmaak: Multiplus Media

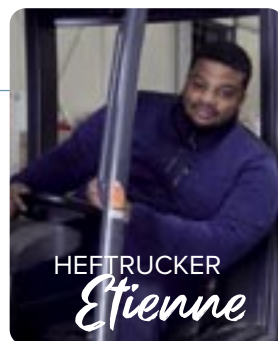
WERKEN IN TRANSPORT & LOGISTIEK

CHAUFFEUSE
Claudia

PLANNER
Nick

HEFTRUCKER
Etienne

vrachtwagenchauffeur | hefttruckchauffeur | planner
| magazijn medewerker | administratief | supply
chain | warehouse manager | logistiek medewerker |
teamleider | customer service | coördinator |
expeditiemedewerker | meewerkend voorman

App ons! 06 - 33 30 89 98

Haskeruitgang 101
8447 CK Heerenveen
0513 - 61 03 80

werken@werfftalent.nl

Werff talent
Logistiek werk

werfftalent.nl

MEET & DRIVE
ORIONWEG 10, LEEUWARDEN

OPEN DAG

» Rijd in een (les)vrachtauto C | CE | LZV
» Banenmarkt transport & logistiek

Meld je aan:

Droom jij van een baan als vrachtwagenchauffeur?
Word dat NU! Stap op deze dag zelf achter het stuur.

Kom kennismaken met transportbedrijven op
de Banenmarkt Transport & Logistiek en maak
kans op een opleiding en een baan!

Kom ook voor een baan achter het stuur!

OOSTERPORT knol

TILSTRA OPLEIDINGEN

Werff talent
Logistiek werk

GPTrailers uit Franeker is een jong en professioneel bedrijf, gespecialiseerd in verkoop, onderhoud en renovatie van paardentrailers.

Wilt u verzekerd zijn van optimale veiligheid op de weg met uw paardentrailer? Kom naar GPTrailers, dé onderhoud specialist voor uw paardentrailer.

Wij hebben jarenlange ervaring op het gebied van onderhoud en reparatie. Al vele tevreden klanten gingen u voor. Ons team bestaat uit ervaren en gediplomeerde monteurs die uw paardentrailer onderhouden of repareren.

Bij GPTrailers bent u verzekerd van goede kwaliteit en een snelle service tegen een scherpe prijs. Heeft u vragen?

gen of problemen met uw paardentrailer? Neem dan contact met ons op en we repareren of renoveren uw paardentrailer snel en vakkundig.

Gespecialiseerd in:

- Verkoop nieuw en gebruikt
- Spuiten van polyester paardentrailers
- Polyester reparaties
- Renoveren houten paardentrailers
- Wanden en vloeren vervangen
- Algemeen onderhoud

Kijk voor de vele afgeronde projecten op onze facebook of Instagram pagina van GPTrailers!

Adres

Arkens 4, 8802PR, Franeker, tel 0683951072, mail info@gptrailers.nl, web www.gptrailers.nl

WILT U EEN FRIES PAARD KOPEN OF VERKOPEN? IK HELP U GRAAG!

BEL OF MAIL VOOR EEN AFSpraak

+316 13529836 | LENY@LENYSFRIESEPAARDEN.COM

Naast bemiddelaar bij de aan- en verkoop van Friese Paarden over de gehele wereld, ben ik zelf ook fokker, met prachtige resultaten waar ik heel trots op ben.

Zo heb ik o.a. Wibout 511 en Geartsje fan de iepene hikke (ster-sport elite) gefokt.

WWW.LENYSFRIESEPAARDEN.COM

FRIESIAN HORSES FROM HOLLAND

Familie Ludema fokt met de oudste merriestam van het KFPS

‘Ze houden van aandacht’

Van links naar rechts: Hester, Johan en Aggie Ludema, kampioensmerrie Janke L.W. en voorbrengers Reinder Agricola, Jelmer Chardon en Jelle van der Weide.

2022 is helemaal het jaar van de Friese paardenfokkers Johan, Aggie en hun dochter Hester Ludema uit Witmarsum. Nadat hun merrie Janke L.W. eind september de Centrale Keuring won werd in november een hengst uit hun fokkerij goedgekeurd als KFPS stamboekhengst. ‘We zijn er helemaal stil van.’

Het is bijna 20 jaar geleden. De familie Ludema houdt Friese paarden, maar ‘we kwamen altijd met een derde premie thuis’, verhaalt Johan. ‘Daar waren we eigenlijk wel klaar mee. We stoppen of kopen wat leuks’, zei hij tegen zijn vrouw Aggie. Het werd het laatste. Ze gingen op pad om een goede fokmerrie aan te kopen, eentje waar muziek in zit. Een merrie waarmee ze verder zouden kunnen komen op de keuring en in de fokkerij. ‘We verkochten onze vier, wat gewone, merries, en kochten één goede fokmerrie terug’, vervolgt Johan. Eén daarvan was Wytske fan Sinserhûs, een Ster Preferente merrie uit stam 1. De oudste merriestam die het stamboek rijk is.

Beweging en front

Het was een dure aankoop, zo weet Johan nog te vertellen. Maar zoals later blijkt, een hele goede investering. ‘Ons doel is paarden te fokken met beweging en een mooi front erop. De paarden uit stam 1 hebben dat extra ‘vonkje’ en daar houden we wel van’, aldus Johan die de Friese paarden een familie hobby noemt naast het melkveebedrijf met zeventig koeien. ‘Fokken vinden we mooi en onze dochter Hester brengt de paarden uit in de sport, we doen het samen.’

Bij de aankoop was Wytske een zesjarige Stermerrie en een dochter van Tsjerk 328, de hengst die bekend stond om het leveren van fraaie, sportieve en karaktervolle paarden. De hele moederlijn van Wytske – geboren in

1999 – is bij het KFPS na te pluizen in de database en de eerste geregistreerde merrie uit deze stam dateert uit 1882: Jeanne 6B. Ze werd zo’n drie jaar na de oprichting van het Paarden-Stamboek als één van de eerste paarden ingeschreven. ‘Een zwarte merrie met kol, rank gebouwd, maar ook een goed gesloten koetspaard, met in verhouding lange en dunne ledematen’, zo werd de merrie omschreven. Bij stoeierij ‘De Oorsprong’ kreeg Jeanne negen veulens, drie hengst- en zes merrieveulens. Eén daarvan, Jeanne IV wist de lijn voort te zetten en leverde met haar zoon Alva 113 – geboren in 1899 – een belangrijke bijdrage aan het Friese ras. Tussen Jeanne en de door de Ludema’s aangekochte merrie Wytske zitten tientallen jaren fokkerij. Jaren waarbij het niet veel had gescheeld of stam 1 was helemaal ‘opgedroogd’. Totdat er aan het begin van de 19e eeuw nog twee merrie opdoken die ook hun oorsprong in stam 1 kenden. Zij zetten het lijntje voort.

‘Fokken vinden we mooi en onze dochter Hester brengt de paarden uit in de sport, we doen het samen.’

L.W. staat voor Ludema Witmarsum

Even terug naar de Ludema’s en Wytske. De merrie werd helaas maar elf jaar, maar zette wel zeven nakomelingen op de wereld, waarvan vier bij de Ludema’s. Alle vier paarden die de toevoeging L.W. kregen – de beginletters van Ludema Witmarsum – werden Ster waardoor Wytske ook het predicaat Preferent kreeg en dat duidt op fokkracht, oftewel ze geeft haar fraaie uiterlijk en soepele beweging door aan haar nageslacht. In het jaar dat Wytske overleed – in 2010 – ging haar dochter Wilma L.W. – met als vader Gjal 426, de hengst die als veulen uit Amerika werd gehaald om voor bloedverversing te zorgen – als driejarige naar de keuring om opgenomen te worden in het stamboek. Ze werd meteen fokdagkampioen in Blauwhuis, waar misschien wel de allerbeste Friese paarden van Nederland lopen. De Ludema’s waren in hun missie geslaagd, ze hadden een beter foklijn op stal gekregen.

Fokken vraagt tijd en geduld

Fokken is een kwestie van consequent doorzetten en dat vraagt geduld en tijd. Dat de oudste merriestam van het stamboek nog springlevend is bleek dit jaar, zo’n 12 jaar later na het fokdagkampioenschap van Wilma. De bekroonde Wilma is inmiddels 15 jaar oud en heeft al 11 veulens op de wereld gezet. ‘Vruchtbaarheid is ook zo’n kwaliteit van stam 1’, voegt Johan nog toe. Onafgebroken levert Wilma elk jaar een prachtig veulen en ook zij mag inmiddels het predicaat Preferent achter haar naam schrijven. Tijd om het stokje weer door te geven. Na zeven veulens werd in 2019 haar dochter Janke L.W. geboren, met als vader Johannes 484 die de laatste drie Hengstenkeuringen kampioen bij de oudere hengsten is geworden. Als veulentje kreeg Janke al een oranje lintje, oftewel de hoogst haalbare eerste premie. Op driejarige leeftijd gaat Janke afgelopen zomer naar de keuring in de hoop dat ze door de keurmeesters wordt beloond met een Ster als waardering voor haar kwaliteiten. Die kreeg ze, en meer. In Harich kreeg ze het kampioenslint omgehangen als kampioen op de fokdag bij fokvereniging It Fryske Hynder en drie weken later wist ze ook de koninginnenklasse op de Centrale Keuring te winnen. Daarmee is Janke de beste driejarige Friese merrie die er te vinden is. De familie Ludema was helemaal ‘ut ‘e skroeven’ en dat was via Omrop Fryslân voor iedereen te zien. Zoals een topatleet alles zo makkelijk af lijkt te gaan, zo lijkt het de atletische Janke L.W. totaal geen moeite te kosten. Aggie: ‘Janke is heel koel in het hoofd. Ze kan presteren en dan weer in rust overgaan. Je kan haar aan zetten en dan gaat ze, zoals Jelmer Chardon het noemt. Ze is een ideaal paard om mee naar de keuring te gaan. Ze houdt van aandacht.’

Hielke en Janke, neef en nicht

En daarmee was het succesjaar 2022 voor de familie Ludema nog niet afgelopen. De door hen gefokte hengst Hielke L.W., een zoon van viervoudig HK-kampioen Jurje 495 werd begin november door het stamboek goedgekeurd als KFPS stamboekhengst. Hielke gaat na zijn goedkeuring door het leven als Hielke 530. En de relatie tussen Hielke en Janke? Ze zijn neef en nicht, oftewel hun moeders zijn (half)zusters, ze hebben met Wytske dezelfde grootmoeder. En vanzelfsprekend afkomstig uit stam 1.

100% SALE
BEPAAI JOW OPSTELLING EN PAK DIE KORTING!

sanisale.com **keukensale.com**
SANITAIR-TEGELOUTLET KEUKEN & APPARATUROUTLET

Sanisale en Keukensale Leeuwarden: Zwettestraat 10, 8912 AH Leeuwarden • tel: 058-2131337
Openingstijden: maandag 13.00 - 17.30 • dinsdag en woensdag 09.30 - 17.30 • donderdag 09.30 - 21.00 • vrijdag 09.30 - 17.30 • zaterdag 09.30 - 17.00 • zondag gesloten

*Vraag naar de voorwaarden in de showroom.

Trustpilot 4.7 uit 5

VDAL MANNENMODE

Bekijk de gehele collectie op www.vdal.nl

Harder trainen is niet altijd de oplossing Wil jij werken aan een positieve mindset?

In het werk van dressuurruiters en sportpsycholoog Benedict Koopmans vallen al zijn kwaliteiten perfect op hun plaats. Verscholen in het Friese landschap, net buiten Eastermar, traint hij zijn dressuurpaarden en begeleidt hij sporters en niet-sporters op mentaal vlak.

Omdat harder trainen vaak niet de oplossing is, heeft Benedict een eigen manier ontwikkeld waarop hij met praktische tips en opdrachten er voor zorgt dat iemand weer met plezier en meer zelfvertrouwen zijn of haar sport kan uitoefenen.

Wie Benedict ontmoet, heeft te maken met een open en eerlijk persoon. Hij is enthousiast, energiek, gedreven in hetgeen hij doet én heeft oog voor de behoefte van een ander. Dat laatste uit zich vooral in zijn werk als mental coach waarin hij sporters onder andere leert om te gaan met:

- Stress en spanning voor een wedstrijd
- Perfectionisme
- Het krijgen van meer zelfvertrouwen
- Omgaan met negatieve gedachten
- Minder bezig zijn met wat anderen van hen denken
- Het houden van focus tijdens een training of wedstrijd

“Durf jij het aan om je ware aard te laten zien en samen met mij te werken aan je mindset?”

De dierenartsen van A7 Noord dierenartsen: ”Friese Paarden zijn onze trots”

Thuis in het land van het Friese Paard: A7 Noord dierenartsen in Drachten en Burgum. Laagdrempelige diergeneeskundige zorg om mensen te ontzorgen. Dat kan als dierenartsen met plezier werken en zich kunnen specialiseren in chirurgie, tand- of oogheelkunde, radiologie of orthopedie.

Met een team van 40 mensen is A7 Noord dierenartsen een vertrouwd adres voor veel dierenliefhebbers. Van landbouwhuisdieren en paarden tot gezelschapsdieren, op boeren erf of thuis. Iris Kolkman is een van de negen landbouwhuisdierenartsen van A7 Noord dierenartsen, met gespecialiseerde klinieken in Drachten en Burgum. „We groeien de laatste jaren sterk, omdat elders dierenartsen vanwege hun leeftijd stoppen en wij sterk investeren in mensen, apparatuur en technologie. In beide vestigingen hebben we laboratoria, in Drachten zelfs met gediplomeerde laboranten. We kunnen niet alleen bloed, urine, ontlasting en melk testen, maar doen vervolgens ook ons eigen bacteriologisch en parasitologisch onderzoek. We kunnen steeds meer in

Marije Kamstra van A7 Noord dierenartsen doet vruchtbaarheidsbegeleiding met behulp van echografie

Benedict helpt je om gedachten, angsten en een (geforceerd) zelfbeeld te herkennen en te leren accepteren, waardoor je uiteindelijk ook in staat bent om die te controleren en te beïnvloeden. Het vraagt veel moed om je mentaal te ontwikkelen, maar voor iemand die dit echt graag wil, zorgt dit voor een onomkeerbaar verschil.

“Benedict heeft de gave dat hij veel ziet en goed aanvoelt, daarnaast is hij vlijmscherp in het analyseren van het probleem. Dit heeft mij in staat gesteld in korte tijd, een nieuwe balans te vinden tussen plezier en prestatie.”

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de manier waarop Benedict coacht niet onopgemerkt blijft. Sporters en niet sporters uit het gehele land, reizen maar wat graag af naar Friesland. Iedereen is welkom. Een groot deel van zijn klanten zijn actief in de (hogere) amateursport, maar daarnaast ook een aantal topsporters. Sinds kort mag hij ook een amazone uit Spanje en een ruiter uit Duitsland tot zijn klantenkring rekenen. Lang leve de digitale wereld!

Foto: Nienke de Wolff

Naast de mental coaching, leidt Benedict als dressuurruiters paarden op voor de topsport. Dit doet hij op de zorgvuldig gerenoveerde stal en zijn prachtige erf net buiten Eastermar. Alle faciliteiten op het erf zijn er op gericht om paarden van topniveau te kunnen managen.

Voor meer informatie:
www.benedict-koopmans.nl
info@benedict-koopmans.nl

Het zijn heerlijke dieren om mee om te gaan en om mee te werken. We genieten van hun sierlijkheid en vriendelijkheid, want zelfs tijdens onze behandelingen blijven het rustige en fijne dieren. Weet je dat 90% van de paarden die wij behandelen een Fries is? En dan wel een Fries in al zijn verschijnningen: werkpaard, menpaard of dressuurpaard. Van gebitsverzorging tot vruchtbaarheidsbegeleiding, van echografie tot inseminatie en bevalling, van koliekbehandeling tot voedingsadvies: wij helpen en adviseren waar nodig. Voedingsadvies is naast gebitsbehandelingen een van de aandachtsgedieden die we sterk zien groeien: de betekenis van voeding bij zowel gezelschapsdieren als bij paarden neemt toe. Het kan het welzijn en de gezondheid, net als bij mensen, enorm beïnvloeden. Een terugkerende klacht, zoals bij 'koliek', is voor ons steeds vaker aanleiding om nader laboratoriumonderzoek te doen, het gebit eens te laten nakijken of voedingsadvies aan de eigenaren te geven. Want gezondheid en preventie tellen boven alles, zeker ook voor het Friese paard!"

www.a7noorddierenartsen.nl

En het resultaat...een prachtig veulen

Topmerrie Renske Carmen f.d. Visscherwei

Friese alleskunners met een gouden randje

Soms kom je een paard tegen waarvan je bij de ontmoeting al weet dat het een speciaal paard is. Een paard met een vonkje, net dat beetje extra. Zo'n paard is Renske Carmen v.d. Visscherwei Model Sport Elite AAA (Tsjalke 397). Een merrie die qua beweging niet onderdoet voor een hengst. Een merrie die qua exterieur bij de crème de la crème van het stamboek hoort dankzij haar Modelpredicaat. Een paard wat om het jaar moeder is geworden en net zo gemakkelijk richting het hoogste niveau in de dressuursport gaat. Een paard met maar één oog wat vol vertrouwen meeloopt in de Friesian Proms aankomende januari. Kortom; een Friese alleskunners met een gouden randje.

Renske Carmen heeft sinds dit jaar nog maar één oog, maar is een echte vuurvreter gebleven, aldus haar amazone Hennie Roffel. 'Ze is vol vertrouwen in de mens die haar begeleidt. Dit was al zo voor haar operatie en dat is nog sterker geworden. Als ik aangeef dat het goed is, doet ze alles voor me.'

Fokker en eigenaresse Elvera Scholten uit Nij Beets noemt zichzelf een hobbyfokker; een echte liefhebber van het Friese paard. Momenteel heeft de podotherapeut vijf paarden variërend in leeftijd van één tot en met 35 jaar. 'Renske Carmen heb ik zelf gefokt en kreeg vanaf haar geboorte al bewonderende blikken. Haar uitstraling en manier van bewegen sprak mensen aan, maar dat ze tot zo'n toppaard zou uitgroeien had ik ook niet direct verwacht.' De inmiddels negenjarige merrie werd in juli van 2013 geboren, wat relatief laat in het seizoen is voor paardenbegrippen. 'Ze is altijd een beetje laatrijp gebleven, wat in haar jongere jaren soms wat in de weg zat. Als driejarige bijvoorbeeld was ze op haar eerste keuring echt nog een puppy, maar nu werkt het juist weer in haar voordeel want ze blijft een jeugdige uitstraling houden', aldus Elvera.

Succesvolle sportcarrière

Op vierjarige leeftijd behaalt Renske Carmen op de keuring een Ster met een eerste premie, waarmee ze automatisch wordt uitgenodigd voor de Centrale Keuring aan het einde van het keuringsseizoen. Daar wordt de merrie Voorlopig Kroon en komt Elvera voor een keuze te staan: om het predicaat om te zetten in definitief Kroon moet Renske zich laten zien in de sport of bij een aanlegtest. De keuze is voor Elvera heel snel gemaakt: Renske krijgt een sportcarrière. 'Ik heb altijd zelf met veel plezier gereden en kan nu vanaf de kant nog steeds enorm genieten van de dressuursport dus voor mij stond het buiten kijf dat Renske de sport in ging.'

Overbuurvrouw Hennie Roffel

Inmiddels loopt Renske Carmen Lichte Tour met topamazone Hennie Roffel, die ook nog eens de overbuurvrouw van Elvera is. 'Toen ik na een tijd elders te hebben gewoond weer terug in Friesland kwam, wilde ik mijn paarden ook graag weer aan huis hebben', vertelt Elvera. 'Ik ben de vaart overgestoken en heb bij Hennie aangeklopt of zij wellicht Renske Carmen wilde trainen en uitbrengen in de sport.' Hennie was meteen enthousiast. 'Ik heb Renske altijd een geweldige merrie gevonden dus

Merrie met één oog

Extra bijzonder is het feit dat Renske Carmen sinds februari van dit jaar haar rechteroog moet missen na een ontsteking. Dit vroeg wat aanpassingsvermogen van haar verzorgers, maar heeft niks aan het karakter van de merrie veranderd. 'Ze is nog altijd een vuurvreter', lacht Hennie. 'Maar ook vol vertrouwen in de mens die haar begeleidt. Dit was al zo voor haar operatie en dat is nog sterker geworden. Als ik aangeef dat het goed is, doet ze alles voor me.' Zelfs voor een grote spektakelshow zoals de Friesian Proms draait Renske haar hoof niet om, ook niet met een veulen op komst. 'We hebben met ons viertal een act gemaakt op hoog niveau, waarbij onze paarden soms heel dicht naast elkaar moeten lopen en er van alles om ons heen gebeurt, toch geeft ze geen kik', vertelt Hennie vol bewondering. 'Ons team is ondertussen goed op elkaar ingespeeld en ze denken allemaal om haar, wanneer we naast elkaar rijden praten de andere amazones tegen Rens.'

'Het éne jaar valt ze op in de sport, het andere jaar zet ze een veulen op de wereld'

Enthousiasme delen

Een bijzonder paard en een bijzondere samenwerking tussen mens en dier. Elvera en Hennie beleven samen enorm veel plezier aan Renske Carmen en delen ook het enthousiasme voor zowel de sport als de fokkerij. 'We zijn allebei echte liefhebbers en worden zo blij van deze merrie. Het is heel fijn en bijzonder om zo met elkaar te kunnen samenwerken en het beste uit zo'n geweldige paard te halen.'

Hengstenkeuring en Friesian Proms 2023

Driedaags spektakel met het Friese paard in een glanzende hoofdrol

Van 12 tot en met 14 januari 2023 presenteert het Koninklijk Friesch Paarden-Stamboek (KFPS) de jaarlijkse Hengstenkeuring en de Friesian Proms in het WTC Expo. Na de afwezigheid van het publiek in de afgelopen twee jaren wordt het deze keer driedubbel genieten! Drie dagen lang staat het prachtige Friese paard centraal met overdag de Hengstenkeuring en in de avonduren de geweldige concert- en showavonden Friesian Proms.

HENGSTENKEURING

Alle dagen staan weer in het teken van de Friese parels en ook dit jaar is er weer een gevarieerd programma.

SPORT

Dressuur voor jonge Friese paarden: Friesian Talent Cup
Zo start het programma donderdagochtend met de finale van de Friesian Talent Cup. Dit is de competitie voor driejarige Friese paarden met dressuraanleg. Voordat de finalist het felbegeerde ticket voor deze finale in ontvangst mogen nemen, hebben zij al deelgenomen aan een selectiedag en zullen zij op zaterdag 17 december in Balkbrug strijden in de halve finale. Alleen de beste acht combinaties per rubriek (merries en hengsten & ruinen) worden geselecteerd voor de finale.

Horses2Fly KFPS Sportcompetitie Tuigen & Interessante clinics

Op vrijdagochtend is het tijd voor de Horses2Fly KFPS Sportcompetitie Tuigen met de rubrieken young riders, afgewisseld met interessante en leerzame clinics in de piste. Hierbij zullen verschillende experts uit het werkveld uitleg geven over de africhting in de verschillende disciplines waarin het Friese paard uitkomt. Daarnaast zal er de gehele dag een gevarieerd en educatief clinic programma plaatsvinden die voor iedereen toegankelijk is en in diverse talen wordt aangeboden. Kortom; een informatieve en inspirerende dag, volop gericht op alles wat er bij het Friese paard komt kijken.

FOKKERIJ

Tweede bezichtiging

De donderdag- en vrijdagmiddag staan in het teken van de Tweede Bezichtiging van de daarvoor aangewezen hengsten. Dit is een vervolg op de Eerste Bezichtiging die van maandag 28 november tot en met vrijdag 2 december heeft plaatsgevonden in Manège Gaasterland te Harich. De hengsten volgen dit traject in de hoop uiteindelijk goedgekeurd te worden als stamboekhengst. Na de Tweede Bezichtiging volgen de voorrijdagen in de zomer van 2023, waarbij de hengsten onder het zadel beoordeeld worden. Indien ze daarin voldoende kwaliteit laten zien, stromen ze door naar het Centraal Onderzoek

dat in het najaar van 2023 plaats zal vinden. Dit is een 70-dagen test waarin de hengsten zowel onder het zadel als in het mennen en tuigen getraind en beoordeeld worden. Uiteindelijk zullen van de 300-400 hengsten die aan het selectietraject zijn begonnen, zo'n 5-10 paarden het felbegeerde dek brevet in ontvangst mogen nemen.

Hengstenkeuring

Traditioneel komen zaterdag de hoofdrolspelers aan bod, dé goedgekeurde stamboekhengsten van het KFPS. Zij zullen acte de présence in een sfeer vol en uitverkocht WTC Expo. De sfeer is uniek; zowel voor mens als paard. Met meerdere hoogtepunten waaronder het kampioenschap oudere hengsten, jongere hengsten en het algeheel kampioenschap, belooft het een dag te worden waarbij menig toeschouwer kippenvelmomenten beleeft. Zowel door de deelnemers als het publiek wordt er ontzettend uitgekeken naar deze dag die, na twee jaar zonder publiek, eindelijk weer als vanouds in een uitverkocht WTC Expo zal plaatsvinden. Naast de hengstenkeuringsrubrieken wordt het programma afgewisseld met enkele showrubrieken en de presentaties van de voor het Centraal Onderzoek aangewezen hengsten. Via Omrop Fryslân is de Hengstenkeuring via het beeldscherm over heel de wereld te volgen, met vertaling naar het Duits, Engels, Spaans en Frans.

FRIESIAN PROMS

Op donderdag 12 en vrijdag 13 januari 2022 staan de fantastische concert- en showavonden op de agenda. Met een keur aan topartiesten, special effects en bovenal prachtige acts met Friese paarden. De muziek wordt vertolkt door bekende en minder bekende artiesten uit binnen- en buitenland en onder begeleiding van The Symphonic Music Connection. Zoals elk jaar zijn er speciale gasten, waaronder dit jaar Waylon, Hans Klok en Samantha Steenvijk en niet te vergeten The Dutch Tenors en Sweet Serenada. De combinatie van prachtige klassieke muziek en popmuziek, special effects,

Herre 524, Algeheel Kampioen 2022

Een behendige hengst met een prachtig rastype en veel atletisch vermogen, zo werd de Algeheel Kampioen van 2022 omschreven door juryvoorzitster Sabien Zwaga. Een unieke ervaring voor eigenaar Gerben de Vries. 'We hadden helemaal geen verwachtingen. Ik had al gehoopt dat hij in de rubriek op de eerste of tweede plek zou staan en een plekje in de kampioensring zou krijgen. Daar was ik al heel blij mee. Dat hij zover zou komen had ik geen rekening mee gehouden, dat is echt uniek', sloot Gerben destijds af. Na deze titel zullen de verwachtingen voor aankomende editie ongetwijfeld iets minder bescheiden zijn. Hengstenhouder Tsjalling de Boer, trainer van Herre 524, zal er in elk geval alles aan doen om de hengst, tussen al het andere hengstengeweld, weer in topconditie voor te stellen.

gastartiesten en het Friese paard wordt op deze manier in één en hetzelfde programma samengebracht. Het geheel vormt een feest der herkenning voor elke muziek- en paardenliefhebber. Absoluut een unieke, ontroerende en indrukwekkende ervaring!

KFPS-presenteert

Wilt u meer weten over dit bijzondere evenement? Neem dan een kijkje op www.kfps-presenteert.nl. Hier kunt u ook uw tickets bestellen voor de Friesian Proms en de Hengstenkeuring (zaterdag is reeds uitverkocht).

Familie Hoekstra deelt liefde voor het Friese paard

Van generatie op generatie doorgegeven

Als er één iemand in een gezin een liefhebber is van het Friese paard, dan raken de andere gezinsleden daar ook al snel bij betrokken. Stel je jezelf open voor de passie voor het Friese paard, dan kan het maar zo zijn dat je ook aangestoken wordt door het Friese paardenvirus. Bij de familie Hoekstra uit Sibrandaburen werkte het zeker zo. De liefde voor het Friese paard wordt doorgegeven en daarmee zijn de Friese paarden een echte familiehobby.

Vader Ruurd Hoekstra, nu woonachtig in Poppingawier werd in zijn jongere jaren zetboer op Jeth in Britsverd. Ten tijde van zijn intrek op de boerderij, waar hij samen met vrouw Sita en kinderen Augustinus, Hetwich en Anneke verbleef, kregen ze er een Shetlander bij. Joris heette deze Shetlander en hij werd uiteindelijk de aanjager voor de paardenliefhebberij bij de familie. Vader Ruurd had eerder wel eens met paarden gewerkt op het land en de boerderij. 'en vroeger kwam ik veel bij mijn oom in Gaasterland, hij had ook paarden'. Nu was het de beurt aan Joris. Hij werd voor een karretje gespannen en zo werd er gereden. Later volgde er een grotere pony en uiteindelijk kwam er ook een Fries paard.

Paardenstapel en koetsenverzameling

Ruurd Hoekstra en zoon Augustinus hadden vooral interesse voor het aangespannen werk terwijl de zusjes Anneke en Hetwich wel graag een zadeltje op de viervoeters legden en daarmee ritjes maakten. Zo werd de liefhebberij van vader Ruurd overgedragen aan de jeugd. Ze deden mee aan ringsteekwedstrijden of gingen gewoon zomaar even een blokje om. 'We hadden er altijd veel plezier in. Als het melken 's avonds klaar was, gingen we vaak even rijden. De kinderen stonden al klaar. Ruurd en Augustinus breidden hun paardenstapel, maar zeker ook hun verzameling koetsen uit. Zo kwam er een Friese sjees, een Miedema landbouwwagen, een oude oogstwagen, maar ook een stijlvolle zwarte rouwkoets en kortgeleden zelfs een bijzondere witte rouwkoets. Met hun ervaring in het aangespannen werk gingen ze ook rouwritjes verzorgen. Voor de heren betekent dit dat ze momenteel met enige regelmaat en op gepaste wijze een overleden persoon naar een laatste rustplaats mogen rijden.

In de voetsporen van vader en opa

De kinderen van Ruurd hebben inmiddels zelf ook een gezinnetje en daarmee wordt de passie voor het paard ook verder doorgegeven. Bij Augustinus Hoekstra is dat al sterk te merken. Samen met vrouw Janneke Hoekstra-Bootsma heeft hij drie zonen en alle drie zijn ze betrokken bij de paarden en de verzorging ervan. Oudste zoon Jelte, inmiddels al bijna zestien jaar, lijkt heel duidelijk in de voetsporen van vader en opa in te willen treden. Hij spant ook met liefde een paard voor de wagen. Kortgeleden debuteerde hij in de Friese tuigsport met een Fries. Tweede zoon Ytsen twijfelt nog een beetje tussen paarden verzorgen of koeien melken, maar oh wee als iemand anders de hooftijzers bij de paarden onderlegt, dat is echt de taak van Ytsen. En de achtjarige Kjeld laat menig hart smelten wanneer hij weer op zijn mini-sjeesje met Shetlander Siepie een showtje komt verzorgen.

Hele familie in de Fryske Quadrille

Ook bij de gezinnen van Anneke en Hetwich slaat het paardenvirus verder om zich heen. Anneke is getrouwd met André van der Staal en ook hij houdt er wel van een paard in te spannen en te rijden. Samen zijn ze ook een behoorlijk fanatiek en succesvol duo tijdens ringsteekwedstrijden. Binnenkort zal de gehele familie een unieke gebeurtenis beleven wanneer ze een optreden met de Fryske Quadrille verzorgen in januari in het WTC te Leeuwarden. Vader Ruurd zal voor de laatste keer als deelnemer één van de acht combinaties van de showgroep zijn. Zoon Augustinus Hoekstra bezet ook al enige jaren een vaste plaats in het geheel en sinds dit jaar mogen André en Anneke ook inschikken in de linie van folklore.

Wat maakt nu het omgaan en het rijden met de Friese paarden zo leuk, vraagt men zich misschien af. Augustinus zegt: 'Het is echt bijzonder hoeveel een paard voor je wil doen. Ze hebben zelf net zoveel schik in het werk als wij.' Ook zoon Jelte is enthousiast. 'Het is echt machtig mooi. Ik hoop nu stiekem dat we deze winter nog wat sneeuw of ijs krijgen', want zo vertelt hij, 'Ik heb kortgeleden een mooie arrenslee gekregen om mee te rijden.'

'Het gaat een unieke gebeurtenis worden tijdens de Friesian Proms wanneer de hele familie optreedt met de Fryske Quadrille'

De paarden zorgen voor de gehele familie ook voor verbondenheid, want daar waar hulp nodig is, is altijd wel een familielid bereid om even te helpen. En zo zullen de kerstdagen er bij de Hoekstra's ook paardgerelateerd uitzien. 'Als het weer het toelaat gaan we met de hele familie vaak een buitenrit maken door het bos', vertelt Augustinus nu al enthousiast. 'Iedereen gaat dan mee, op de pony of op de wagen.'

PAS MESTOPSLAGSYSTEMEN

DE GIEK 31 - DRACHTEN
T. +31(0)512 - 582058
WWW.PASMESTOPSLAG.NL

PAS Mestopslagsystemen:

- ✓ **Leveret & bouwt** alle soorten systemen en afdekkingen
- ✓ **Repareert** alle soorten systemen en afdekkingen
- ✓ **Keurt** alle soorten systemen en afdekkingen
- ✓ **Reinigt** mestopslagsystemen t.b.v. onderhoud, keuringen en verplaatsen
- ✓ **Regelt** meldingen en vergunningen voor mestopslagsystemen

MESTOPSLAG KOMT NATUURLIJK ALTIJD VAN PAS!

mest techniek.nl

DE WEBSHOP OP HET GEBIED VAN MEST(TECHNIEK)!

Wij zijn niet zomaar een shop. Wij zijn trots op het feit dat we al meer dan 40 jaar rondlopen in de mest(opslag). Dus ook als u behoefte heeft aan vakmensen voor de montage en reparatie bent u bij ons aan het juiste adres!

Bestel en betaal gemakkelijk en vertrouwd online. WWW.MESTTECHNIEK.NL

If you want the best for your horse!

- ✦ Diagnostic imaging
- ✦ Surgery
- ✦ Orthopedic farriery
- ✦ Internal medicine
- ✦ Prepurchase examination
- ✦ Ophthalmology
- ✦ Orthopedics
- ✦ Reproduction
- ✦ Foal Intensive Care

Dierenkliniek Emmeloord
Espelerlaan 77 | 8302 DC Emmeloord | ☎ +31(0)527 613500
WWW.DIERENKLINIEKEMMELOORD.NL

As jo it tichtby sykje, kom dan by ús.
Betrouwbaar en servicegericht. Afspraak is afspraak.

NNRD

Van afval naar grondstoffen en energie. Samen maken we de cirkel rond.

AGRA TOTAAL

De dierenspecialzaak bij u in de buurt!

- ✓ Gratis parkeren
- ✓ Grote voorraden
- ✓ Breed assortiment
- ✓ Deskundig
- ✓ Specialist
- ✓ Persoonlijk
- ✓ Op maat
- ✓ Bezorging mogelijk

Groots in paardenvoer!

Florian HORSEFOOD, HöVeler, Powered by HAVENS, FYTO, FYTOLIN, HARTOG, HORSEFOOD, VITALBIX, Pavo

Bûterhoeke 62, 9041 AD Berltsum
Telefoon: 0518-462456
E-mail: info@agratotaal.nl
Website: www.agratotaal.nl

De Friese paardenfamilie groeit over de hele wereld

Het Friese paard als internationale verbinder

De Amerikaanse Tiffany van der Kooi zag in de bioscoop haar eerste Friese paard. Haar droom om ooit zo'n paard te bezitten kwam uit, en meer dan dat. Met Thorben 466, Tsjalle 454 en (binnenkort) Omer 493 heeft ze zelfs drie stamboekhengsten op stal. 'Ik plakte een poster van een Fries op onze koelkast thuis en zei tegen mijn moeder: mijn droom is dat ik ooit zo'n paard heb!'

Dat het Friese paard behoorlijk populair is in Nederland is geen nieuws. Maar dat de 'zwarte parels' buiten onze landsgrenzen ook steeds meer fans krijgen, is wellicht een verrassing. Van Zuid-Amerika naar Scandinavië tot aan Australië: Het Friese paard is bijna overal ter wereld te vinden. Zo ook in de Verenigde Staten, waar in de jaren na de Tweede Wereldoorlog verschillende Nederlandse families zijn neergestreken en hun liefde voor het Friese paard meenamen. Toch was het voor Tiffany van der Kooi uit Rockton, Illinois dankzij Hollywood dat ze in contact kwam met het ras. 'Het was in de bioscoop dat ik voor het eerst een Fries paard zag, en ik was meteen al onder de indruk van het imposante uiterlijk. Ik plakte een poster van een Fries op onze koelkast thuis en zei tegen mijn moeder: mijn droom is dat ik ooit zo'n paard heb!'

Familiepaarden en showbinken

De droom is meer dan uitgekomen voor Tiffany, als oprichter en eigenaar van Black Pearl Friesians, een dekstation, trainings- en pensionstal voor voornamelijk Friese paarden. Naast verschillende fokmerries en sportpaarden noemen de bekende KFPPS-stamboekhengsten Thorben 466 en Tsjalle 454 deze stal al enkele jaren hun thuis en binnenkort kunnen ze landgenoot Omer 493 verwelkomen als nieuwe buurman. 'Ik ben ontzettend trots op de hengsten die we hier aanbieden en had geen betere keuzes kunnen maken toen ik op zoek ging naar een stamboekhengst. We willen graag zekerheid en kwaliteit bieden aan de fokkers hier en Thorben 466 en Tsjalle 454 zijn gezonde, vitale hengsten met een geweldig karakter maar ook met enorm veel uitstraling. Het zijn familiepaarden én showbinken, vooral Tsjalle 454 doet er een schepje bovenop zodra er publiek in de buurt is', vertelt Tiffany vol trots.

Afstand betekent uitdagingen

Gezondheid en vitaliteit zijn van groot belang bij elk paard, maar een doorslaggevende factor wanneer men een fokkersmarkt wil bedienen zoals de Noord-Amerikaanse. De omvang van het land biedt ongekende mogelijkheden, maar ook uitdagingen. 'Vanwege de afstanden lukt het vaak niet om binnen 24 uur een merrie te insemineren, daarom was gezond en sterk sperma heel belangrijk', aldus Tiffany. 'Met 134 dekkingen voor Tsjalle dit jaar en 77 dekkingen voor Thorben ben ik meer dan tevreden over de resultaten.' Opvallend om te zien is dat Thorben 466 zijn beste jaar tot nu toe heeft sinds hij in 2018 de overtocht maakte. 'Het Friese paard is enorm populair hier en ik doe mijn best daar een steentje aan bij te dragen.'

De omvang van Amerika kent zijn uitdagingen bij het verzenden van het sperma. Ook op het gebied van educatie en gemeenschapsgevoel zijn er obstakels te overwinnen. De Amerikaanse KFPPS zustervereniging FHANA organiseert verschillende keuringen en vergaderingen per jaar, maar de opkomst blijft altijd wat achter bij de hoeveelheid Friese paardenliefhebbers in het

land. 'De locaties worden zo centraal mogelijk gekozen, maar dan nog kan het zo maar zijn dat het drie dagen reizen is om je merrie voor de keuring te kunnen doen hier, dat remt toch af', aldus Tiffany. 'Het is dan dus ook moeilijk om bevriende fokkers te ontmoeten of nieuwe mensen te leren kennen.' Het internet biedt uitkomst in vele gevallen. 'Al tijdens mijn eerste stappen binnen de Friese paardenwereld, zo'n 20 jaar geleden, ontdekte ik dat ik het internet nodig had om in contact te komen met de juiste mensen om te leren. De dichtstbijzijnde fokker van Friese paarden zat bijvoorbeeld al vier uur verderop.'

'Op de Hengstenkeuring ontmoet ik bekenden uit de Verenigde Staten, maar ook vrienden uit Nederland die na al die jaren gedeelde passie als familie voelen'

Dit is dan ook de huidige focus van Tiffany naast haar dekstation; kennis overdragen en het Friese ras introduceren bij paardenliefhebbers. 'Er valt zoveel te leren

en te ervaren over het Friese ras. De keuringen en het trainen gaan heel anders dan bij bijvoorbeeld quarterhorses, een populair ras hier. Van de week heb ik nog een veulentje verkocht aan 'nieuwkomers', dat is het mooiste wat er is. Wanneer je ze eenmaal in contact hebt gebracht met het prachtige paard en zijn geweldige karakter, zijn rijke geschiedenis én de mogelijkheden van het ras zijn ze verkocht voor het leven! Ik hanteer dan ook een 'open door policy', iedereen is welkom bij ons. Heel bijzonder is dat de Nederlandse fokker van Tsjalle en Thorben ons volgend jaar komt bezoeken.'

Wereldwijde Friese paardenfamilie

Toch is reizen onvermijdelijk als Amerikaanse Friezenfan, onder andere in januari naar de KFPPS Hengstenkeuring in Leeuwarden. 'Dat is echt een feest van herkenning, de hele wereld komt daar samen om van het Friese paard te genieten. Ik ontmoet daar bekenden uit de Verenigde Staten, maar ook vrienden uit Nederland die na al die jaren gedeelde passie als familie voelen.' Het wordt de eerste keer dat Tiffany en haar man Willem hun kinderen meenemen naar Leeuwarden en toen de jongste vroeg wie er allemaal op het evenement komen kon Tiffany kort zijn: 'iedereen!'

Tiffany van der Kooi met Thorben 466 die in 2018 de oversteek maakte naar Amerika.

Omny de Vries advocaten paarden, passie en professie

Aukje Kroondijk, Anja Roos en Ronald de Nekker zijn als advocaat gespecialiseerd in agrarisch en hippisch recht. Passie en professie aan tafel. Gepokt en gemazeld in de paardensport, de fokkerij, de hippische wereld, van aankoop tot verkoop, pachtkwesities, controles op het erf en agrarische geschillen.

Weinig advocatenkantoren mogen zich beroepen op zoveel agrarisch en hippisch bloed, kennis en ervaring als Omny de Vries in Wolvega. Wie na een gesprek met Aukje Kroondijk, Anja Roos en Ronald de Nekker de kantoortafel verruult voor het veld, ervaart hun passie en genegenheid. Voor de agrarische omgeving waar ze zich thuis voelen, voor de elegante viervoeters in de zonovergoten wei, de paardenbak en de stal. Vrolijkheid straalt van de gezichten, paarden tonen zich geduldig aan de hun zijde. Of het nu over warmbloed, Fries of stamboek gaat, over fokkerij, aan- en verkoop, gezondheidskwesities, controles door de NVWA, registraties, fosfaatkwesities, bestuurlijke boetes of dwangsommen, hier spreken advocaten met hun hart voor dieren. Boeren, handelaren, fokkers, paardenmensen en mensen met paarden die een probleem, geschil of kwestie hebben die raakt aan agrarisch of hippisch recht, bellen met Aukje, Anja en Ronald. Zij zijn het team van gespecialiseerde en gepassioneerde advocaten dat zich vanuit agrarische achtergrond, hun passie voor paarden en met een gezonde juridische professionaliteit laat leiden door rechtvaardigheid en de wil om zaken te winnen.

Dieren maken het leven en het werk bijzonder

„We zijn gespecialiseerd in agrarisch recht en Anja, Ronald en ik hebben ons daarbinnen ook toegelegd op het hippische recht. Dat maakt ons kantoor tot een kantoor met grote kennis en kunde. Onze agrarische klantenkring zit vooral in het noorden, maar als het over het hippische gaat, hebben we klanten uit heel Nederland en ver daarbuiten. Nederland is nu eenmaal een handelsland en paarden gaan de hele wereld over. We hebben een groot

agrarisch en hippisch netwerk en werken nauw samen met de medische en gezondheidsspecialisten voor dieren en paarden van Dierenkliniek Wolvega. Hun gezamenlijke kennis en ervaring is voor ons heel waardevol om inzicht te krijgen en zaken ter zake kundig te kunnen beoordelen”, zegt Aukje Kroondijk, advocaat agrarisch en hippisch recht. Afkomstig uit een agrarisch gezin, maakt ze ruim twintig jaar geleden dankzij haar man -dierenarts en paardenkenner- kennis met de hippische wereld. Wat begint met een simpele vraag om hem een keer juridisch te helpen, leidt al snel tot vergaande specialisatie. Daardoor ervaart ze weer wat ze van huis uit al kent: als het dieren raakt, maakt het iets bijzonders in je wakker. Naast haar werk is ze bestuurslid van de Koninklijke Nederlandse Hippische Sport Bond, bestuurslid van de Sectorraad Paarden en is ze gemeenteraadslid in Weststellingwerf.

Anja Roos combineert haar agrarische afkomst met haar werk als advocaat bestuursrecht, agrarisch recht en hippisch recht en haar liefde voor het fokken van Friese paarden. Ze is lid van de tuchtraad van het Koninklijk Friesch Paardenstamboek en publiceert in afwisseling met Aukje regelmatig in de Phryso. “Ingewijd zijn in de hippische en agrarische wereld, maakt dat je dezelfde taal spreekt en elkaar dus snel begrijpt.” Anja is praktisch ingesteld met de sterke drive om te winnen. Rechtvaardigheid is wat haar daarin beweegt. „Met name wanneer de NVWA bij de agrariër langs komt en er worden overtredingen geconstateerd is het David tegen Goliath. Daar kan ik slecht tegen. Van belang is om er goed gewapend boven op te zitten.”

Krachtig op diverse rechtsgebieden

Ook Ronald de Nekker heeft een sterke affiniteit met de agrarische omgeving en is als advocaat gespecialiseerd in agrarisch recht, zowel civiel- als bestuursrechtelijk en economische delicten. Fosfaat- en stikstofkwesities, bestuurlijke boetes, beroepsprocedures tegen de overheid, pachtzaken en maatschapsgechillen hebben zijn warme belangstelling. Tevens zal hij een rol vertolken bij de huidige plannen van de overheid, waarbij de overheid tot gedwongen verkoop / verplaatsing van agrarische bedrijven zal overgaan. Hij is de nuchtere gesprekspartner voor agrarische en hippische ondernemers, oplossingsgericht met hart voor de zaak. „Zij zitten vaak in de hoek waar de klappen vallen. Waar ze juridisch mee te maken hebben, heeft raakvlakken met verschillende rechtsgebieden. Dat is wat ons als team verenigt en sterk maakt, de overkoepelende kennis van agrarisch recht, civiel en bestuursrecht, arbeidsrecht en ondernemingsrecht. We werken samen vanuit kennis en kunde, ervaring en passie om boeren, ondernemers en paardenliefhebbers bij te staan.” Omny de Vries, advocatenkantoor met het agrarisch recht als fundament. Door het hechte netwerk en deskundige ogen en oren is het kantoor als geen ander verwant met de agrarische sector in het noorden en de hippische sector in Nederland en daarbuiten. Aukje Kroondijk, Anja Roos en Ronald de Nekker, advocaten met een hart voor paarden.

omnydevries.nl

Tv-persoonlijkheid Samantha Steenwijk zit volop in de Friese paarden

‘Mijn paarden zijn mijn ontspanning’

Samantha Steenwijk en haar vrouw Daisy tussen hun paardenvestapel: ruin Voice, de drachtige merrie Eelkje Rita en haar veulen Tina.

Op de Friesian Proms zal zangeres en tv-persoonlijkheid Samantha Steenwijk optreden in het zadel van haar eigen Friese paard Voice. Zingen voor een volle Arena doe ik bij wijze van spreken met twee vingers in de neus, maar zingen op de rug van een paard is wel spannend.’

Samantha Steenwijk is haar hele leven al een ‘paardenmeisje’. ‘Op mijn zesde ben ik al begonnen met ponyrijden. Gewoon op de manege, net als ieder paardenmeisje.’ En zoals het bij velen gaat stond haar leven bij het ouder worden in het teken van haar studie, werk en carrière. ‘Dan kom je eigenlijk nergens anders meer aan toe’, beschrijft de sympathieke 36-jarige blonde die landelijke bekendheid kreeg nadat ze in 2017 tweede werd in The Voice of Holland. De coronapandemie deed haar beseffen dat ze toe was aan een betere balans tussen werk en privé. ‘Je krijgt andere inzichten; wat is nu echt belangrijk in het leven? En wat zijn eigenlijk mijn hobby’s? Nou....PAARDEN!’ En en zo ging ze op zoek naar een paard. ‘De liefde voor paarden verdwijnt eigenlijk nooit.’

Vrijheid, schoonheid en elegantie

Om zich te oriënteren nam een goede vriendin haar mee naar een stal vol Friese paarden. ‘Ze keken stuk voor stuk zo vriendelijk over hun staldeur en lieten zich zo heerlijk aanhalen. Het was me duidelijk, ik wilde een Fries paard.’ Het Friese paard staat voor vrijheid, schoonheid en elegantie, beschrijft Samantha. ‘Het is die elegantie en de sprookjesachtige verschijning van een Fries paard die mensen tot de verbeelding spreekt.’ Ze kwam zo’n tweeënhalp jaar geleden bij Stal Hermes in

St. Jacobiparochie op zoek naar een rustig en betrouwbaar Fries paard. ‘En toen zag ik Voice, een jonge, grote en imponerende hengst. Eigenlijk alles wat ik niet zocht. Té jong, té groot en teveel bravoure’, herinnert ze zich lachend. ‘Maar ook de knapste van allemaal: een droomverschijning met een dikke hals en veel manen. En toen hinnikte hij opeens zacht naar me. Ik was verkocht, in één klap verliefd, nog voordat ik hem gereden had.’

Fokken met merrie Rita

De komst van Voice – vernoemd naar The Voice of Holland – wakkerde het Friese paardenvirus in alle hevigheid aan. ‘Ik wil alles weten en leren over Friese paarden’, vat ze samen en zo ontstond ook de interesse voor de fokkerij. Samen met Roos Kolkman – inmiddels goede vriendin – van Stal Hermes kocht ze de de drachtige Kroonmerrie Eelkje Rita, dochter van Nane 492. ‘Rita is een super lieve merrie’. In mei 2022 zette Rita een merrieveulen van Jehannes 484 op de wereld: Tina van Stal Hermes. ‘En Rita verwacht volgend jaar haar tweede veulen, van Martzen 521’, aldus Samantha die er een paar avonden op studeerde om de juiste hengst voor de merrie uit te kiezen. ‘Eigenlijk willen we Rita ook nog wel een keer laten dekken door Uldrik 457, de vader van Voice, dat lijkt ons geweldige combinatie. Maar dan moeten we wel diepvriessperma gebruiken want Uldrik leeft niet meer.’

‘En toen hinnikte hij opeens zacht naar me. Ik was verkocht, in één klap verliefd, nog voordat ik hem gereden had’

Uit de hand gelopen hobby

De paarden hebben balans gebracht in het drukke leven van Samantha. ‘Je kan niet met oogkleppen op maar blijven werken aan je carrière, dat is niet gezond’, blikt ze

terug. ‘Je moet je brood verdienen, maar hebt ook rust nodig’, vertelt Samantha. ‘Als ik eerder op vakantie ging, dan sliep ik vijf dagen zo uitgeput was ik. Nu zijn mijn paarden mijn ontspanning en ze geven energie.’ En dat gevoel deelt ze met haar familie. ‘Mijn vrouw Daisy rijdt ook en mijn nichtjes zitten ook weleens op Voice. Het hoort bij de opvoeding van kinderen dat ze met dieren leren omgaan.’ Vanuit woonplaats Den Haag wordt het ritje naar St. Jacobiparochie, waar de paarden staan, inmiddels regelmatig gemaakt. ‘Ik ben drie tot vier dagen per week bij Stal Hermes te vinden om te helpen’, vertelt Samantha. ‘Ik rijd heel veel verschillende paarden, help bij het binnen en buiten zetten, vlechten, wassen, noem maar op.’ Genieten met hoofdletters. ‘Ook van de Friese nuchterheid. Bekend zijn hoort bij mijn vak, maar in Friesland is het ‘leuk dat je er bent, fijne dag’. En ja, de paarden is een wat uit de hand gelopen hobby met inmiddels ons vierde Friese paard op komst.’

Trainen voor de Friesian Proms

En natuurlijk is ze deze weken keihard bezig om te trainen met Voice waarmee ze samen met Roos en haar Friese paard een kūr tijdens de Friesian Proms gaat rijden. ‘Wat en hoe precies vertellen we nog niet, maar het gaat heel mooi worden’, verzekert ze. Spannend is het ook met de tribunes helemaal vol enthousiast publiek die na drie jaar eindelijk weer zo’n showavond mogen bezoeken. ‘Voice is altijd eerlijk, maar geen Jan Doedel, dat maakt hem ook zo’n geweldig paard. Hij gaat altijd door. Voor een volle arena optreden doe ik bij wijze van spreken met twee vingers in de neus. Zingen op de rug van een paard is wel wat anders.’ Paardrijden en gelijktijdig zingen is een lastige combinatie, zo heeft Samantha ervaren. ‘Je gebruikt verschillende soorten buikspieren. Als het paard even een sprongje maakt heeft dat invloed op het zingen.’ Maar een uitdaging gaat ze niet uit de weg. ‘Ik ben een perfectionist en vind het vooral ook geweldig om met Voice te mogen optreden. Het gaat echt heel bijzonder worden.’

‘Ik ben een enorme liefhebber van de Fries’

Dat zegt Marjo Metz, Global Marketing Manager bij JOZ en Fullwood JOZ, gevestigd in respectievelijk Westwoud en Middenmeer. Samen met haar partner bezit ze 3 merries, 3 merrieveulens en 1 enter hengst. “En daar beleven we veel plezier aan.” Daarover later meer. Fullwood, het toonaangevende bedrijf op het gebied van melkrobotsystemen, werd op 16 juni jl. overgenomen door JOZ, waardoor het bedrijf nu de ideale combinatie voor elke melkveehouder in huis heeft.

JOZ is van huis uit namelijk specialist in mestafvoertechniek, voeraanschuifsystemen en het verminderen van de uitstoot van stikstof door de Gazoo. “We kunnen hiermee het werken van de boer makkelijker maken en het leven van de dieren aangenamer”, legt Marjo uit. “De melkveehouder kan nu bij één bedrijf terecht om de stal zo innovatief mogelijk in te richten.”

Uit onderzoek blijkt dat het gemiddelde bezoek van de koe aan de melkrobot omhoog gaat dankzij de voeraanschuifrobot. “Koeien worden actiever, er is immers altijd voer”, geeft ze aan. De markt heeft positief gereageerd op het samengaan van Fullwood en JOZ. Dat merkt het bedrijf bijvoorbeeld tijdens beurzen. “Zo waren we onlangs op de Rundvee

Mechanisatie Vakdagen in Hardenberg, daar konden we voor het eerst aan een groot publiek laten zien welke voordelen een verdergaande automatisering van de stal heeft.”

Profileren

Het bedrijf wil zich in de komende jaren veel nadrukkelijker in de markt gaan profileren. “Niet alleen door beurzen te bezoeken, maar ook door bijvoorbeeld sponsoring van evenementen, zoals marathon schaatsen, veekeuringen, boeren festivals etc., wat we dit jaar al hebben gedaan met JOZ. De Friesian Proms kwam nu nog te vroeg voor ons, maar we willen graag in gesprek met de organisatie over de mogelijkheden.”

Wat heeft Fullwood JOZ dan met paarden, lijkt een gerechtvaardigde vraag. “We zijn vooral begonnen met het sponsoren van paardensportevenementen, omdat we daar ook veel mensen uit de agrarische sector tegenkomen. Bovendien zit ik in het bestuur van de Friese paardenvereniging op Ameland, waar ik op een melkveehouderij ben geboren.” De melkveehouderij wordt nu gerund door haar broer, maar ze komt er nog steeds. “De agrarische sector, daar ben ik thuis. Van huis uit zijn wij de combinatie van melkvee en paarden wel gewend.”

“We merken dat mensen uit de sector positief reageren wanneer ze zien dat we ook de paardensport sponsoren. Dat doen we dus niet alleen voor de naam Fullwood JOZ, maar ook omdat we

Yarda fan e Bûtemare Kroon AAA (Hessel x Beart)

Yarda fan e Bûtemare Kroon AAA (Hessel x Beart)

het zelf leuk vinden. Wat de sponsoring ons oplevert, is moeilijk meetbaar, maar we kunnen laten zien dat we er zijn en dat we er toe doen.”

Advies

De cirkel is zogezegd rond en dat merken de vertegenwoordigers van Fullwood JOZ en JOZ wanneer ze bij de klant aan tafel zitten. “We verkopen niet alleen innovatieve producten, men heeft ook behoefte aan advies. Door vroegtijdig na te denken over de invulling van een stal, kom je tot de ideale oplossing. Het gaat erom wat handig en efficiënt voor de boer is en goed voor de dieren.” Dat neemt niet weg dat Fullwood JOZ in een moeilijke markt moet opereren, zeker in deze tijd. Marjo: “Dat klopt inderdaad, buiten de landsgrenzen gaat het goed, maar in ons land zijn veel boeren in afwachting van wat er komen gaat. Als JOZ hopen wij ook ons steentje bij te dragen met onze circulaire oplossing van de stikstofkraker Gazoo! Hiermee halen we tot wel 80% van de stikstof uit de mest en produceren we vloeibare kunstmest. Een innovatie die ervoor zorgt dat we niet hoeven te halveren én waarmee we flink op aardgas besparen.”

Respect

“Persoonlijk heb ik veel respect voor alle agrariërs, want ondanks alle negatieve berichtgeving gaan ze door. Ik zie wat het met boeren doet, er is veel onzekerheid. Ik vind het jammer dat onvoldoende in beeld komt wat boeren al doen voor de natuur. Als ik bijvoorbeeld op Ameland kijk. Daar wordt anders geboerd vanwege de aanwezigheid van ganzen. Er wordt later gemaaid (uitgestelde maaidatum), de nestjes van vogels worden keurig afgeschermd, er is veel samenwerking met natuurorganisaties, wat moeten ze nog meer doen? Helaas ziet de gemiddelde burger onvoldoende wat de boer doet en dat is jammer.”

Friese paardenras

Ondertussen verheugd Marjo zich op de komende Friesian Proms, vooral omdat het Friese paardenras daar zo nadrukkelijk in de belangstelling staat. Ze is trots op haar 3 merries, 3 merrieveulens en de enter hengst. “We hebben 2 Kroonmerries, het één na hoogste niveau en 1 Stermerrie. Het hoogste niveau is het Model predicaat en daar proberen we onze kroonmerrie Wilma Diana A.B. AA(Alwin x Heinse) ook op te krijgen. De merrie moet dan minimaal 7 jaar oud zijn en ze moet een veulen aan de voet hebben gehad. Bovendien is het exterieur, zoals we dat noemen, nog belangrijker dan bij het Kroon predicaat.”

De laatste keuring van 1 van de merries, Yarda fan e Bûtemare AAA (Hessel x Beart) genaamd, vond in oktober plaats en toen werd het kroon predicaat behaald. De 83 punten op de lbop, waardoor de merrie AAA is, speelde daarbij een grote rol. “De kroon op mijn werk”, legt Marjo uit. “Het bevestigt mijn geloof in deze merrie, in datgene wat ik er altijd in heb gezien. Ik heb deze merrie ooit als veulen in Drachten gekocht, dat was toen een emotionele keuze, ik heb er nooit spijt van gehad.” Wanneer een merrie de titel Kroon mag dragen stijgt ze in waarde. “Eigenlijk zou ik haar nu moeten verkopen, maar dat doe ik niet. Ik wil er nog een aantal veulens mee fokken en bovendien is deze merrie mij veel te dierbaar. Verder wil ik dat ze met wedstrijden gaat meedoen in de Z1 klasse en het sportpredicaat behaald, dat is het doel voor komend jaar.” Daarvoor heeft ze Lotte Nefkens (Stoeterij Horsea) in de hand genomen, die de merrie al ruim 3 jaar rijdt.

Prachtig evenement

Op de komende Friesian Proms zijn geen Friesen van Marjo actief. “Ik vind het een prachtig evenement en

de combinatie van show, muziek en het Friese paard, toont aan dat de Fries tot meer in staat is dan alleen in het land te lopen.” Het evenement begint voor Marjo al bij de eerste bezichtiging eind november/ begin december. Dé plek waar de 2,5 jarige mannelijke nakomelingen van de dekhengsten getoond worden. “Dan zie ik wat een hengst echt vererfd en of dat iets voor mijn merries zou kunnen zijn.”

Marjo: “Ik heb de cursus Beoordelen 1 en 2 gedaan. Daar heb ik heel veel van geleerd en ik kan het iedereen aanraden die ook wat verder wil kijken dan de gemiddelde toeschouwer. Je leert echt anders tegen een paard aan te kijken. Daarnaast bezoek ik veel keuringen en dan jureer ik altijd in stilte mee. Je bent altijd op zoek naar de juiste match. Ja, ik ben daar behoorlijk fanatiek in, ik vind dat leuk om te doen. Het gaat om de zoektocht naar de juiste combinatie en wat dat betreft lijkt het wel op mijn werk bij JOZ en Fullwood JOZ.

Over Fullwood JOZ

Dier en veehouder staan bij Fullwood JOZ & JOZ centraal. De basis daarvoor is en blijft een technisch superieur product, waar met 250 werknemers in Nederland en daarbuiten elke dag hard aan wordt gewerkt. Veel werkzaamheden in de stal kunnen slimmer worden verricht. Daar is men bij Fullwood JOZ van overtuigd. Boeren moeten snel en efficiënt kunnen werken, zodat ze goede resultaten behalen, waarbij de dieren in de stal zich goed moeten voelen. Fullwood JOZ heeft dan ook als doel de stal comfortabeler te maken voor dieren, daarvoor heeft het bedrijf allerlei innovatieve producten in huis. Van melkrobotmachines tot voer aanschuiven en mestafvoersystemen. Niet voor niets luidt de slogan: home of the clean stable.

Topkwaliteit
aluminium
en kunststof
kozijnen

> Ontdek onze
uitstekende prijs
en kwaliteits-
verhouding!

> ramen

> deuren

> kozijnen

alrako
ramen, deuren & kozijnen

De Wending 15 0512-330016
9865 VC info@alrako.nl
Opende www.alrako.nl

